

komne fra de Herrer's Side, som kunne være ret fornuftige, og i og for sig naturlige, men det er en ganske anden Sag, det ligger jo slet ikke for nu. Jeg gaar dernæst over til det Forslag, som er stillet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Balsfreds (Winther). Hvis det maa være mig tilladt at omtale Noget, der rigtignok kun har ligget for i Udvalget, vil jeg sige, at det virkelig gjør mig ondt, at det ærede Medlem ikke har fremsat det Forslag for os her, som han først forelagde i Udvalget; thi endskjøndt det Forslag var af den Bessaffenhed, at jeg just ikke ubetinget vilde slutte mig til det, var det dog et Forslag, som jeg ikke kunde se rettere maatte kunne bruges. Men det Forslag, som nu er fremsat, har, foruden den Feil, som det andet ogsaa havde, nemlig en uheldig Sammensætning af den Kommission, han vilde sende derved, endnu to andre Feil, for det Første, at det fuldstændig slaar en Streg over Hjælpen til Fællessukkerfogeriet, og dernæst — hvad der gjør hele Forslaget ubrugbart — den Feil, at det ikke alene vil lade Kommissionen uddele Gaver, men ogsaa vil have, at denne Kommission skal bestemme Udbelingen af Laanene til Sukkerværkernes Stand-sættelse. Denne Fordring, som efter min Formening gjør hele Forslaget illusorisk, gjør ogsaa, at jeg maa paa det Bestemteste fraraade ærede Medlemmer at stemme for det. Det forekommer mig, at Sagen for os ligger tydeligt og klart for: Paa den ene Side den høitærede Finans-ministers bestemte Udtalelse af, at han anser det for Statens Pligt at hjælpe, og paa den anden Side, at vi nu have Underretning fra Derne om, at de ikke kunne hjælpe sig selv. Disse to Fakta i Forening, forekommer det mig, gjøre Situationen saa klar og tydelig, som man kan ønske.

Berg: Jeg har et Par Ord til det relative Mørtals Odsfører (Th. Nielsen). For det Første angaaende det ærede relative Mørtals Forhold til Driftskapitalen. Jeg taler ham for den Tilnærmelse, han i sin sidste Udtalelse viste imod vor Betragtning, vor Forstaaelse af Loven; men naar det ærede Medlem mener, at det er der, han altid har staaet, glemmer han sin egen Betænkning. Side 2 i hans første Betænkning klager han over, at Driftskapitalen i Overlaget kun var anslaaet til et vist Beløb, og tilføjer saa: „Det er unegtelig noget overraskende, at Kommissionen slet ikke udtaler sig om den, da den ved første Tilsigt maatte forekomme at være utilstrækkelig.“ Deri udtaler det ærede Medlem altsaa en Dadel over, at man ikke i de første Overlag har beregnet en saa meget større Driftskapital; han vilde altsaa have Statskassen til at skyde Halvdelen af Driftskapitalen til i Overlaget, uagtet den ikke havde nogen Kontrol med Driften. Paa samme Side siger det ærede Medlem endvidere, efter at der er talt om de 103,000 Kr., som kom til

Stede, Halvdelen som Aktiekapital og den anden Halvdel som Statstilskud, og om det foreslaede Anlæg af en 5te Sæftstation, at „Ministeriet burde utvilsomt i Stedet herfor have fordret, at Forøgelsen af Aktiekapitalen anvistes til Driftskapital og usforudsete Udgifter.“ Som det ærede Medlem vil vide, har han altsaa paa det Punkt: forøget Driftskapital tillige villet forøge Statens Tilskud til Værket (Th. Nielsen: Det ligger ikke deri). Jo, ubetinget. Den samme Tankegang var logisk gennemført i det ærede Medlems oprindelige Betænkning, men jeg vil indrømme, at der er kommet to Sætninger til siden i Betænkningen, som atter gaa mod de af mig fremhævede Udtryk. Der skulde have været rettet paa alle 4 Steder, saa var der i alt Fald kommet Sammenhæng deri, Bøining henimod vor Betragtning. Der er imidlertid kun rettet paa 2 Steder og ikke paa de andre. Derfor er det Hele ulogisk. I det sidste Punktum er tilføjet: „dog ikke til Driftskompostninger“, men uden at det er betegnet, hvad dermed menes, naar Loven skulde holdes indenfor det Omfang. Det forundrede mig noget at høre det ærede Medlems stærke Udtalelse om Kommissionen. Han fordømte den, med mindre vi havde Junigrundloven tilbage og kunde faae den valgt af en Rigsdag paa det Grundlag. Det forekommer mig, at naar man kommer til at læse det Foredrag, det ærede Medlem nu holdt, og sammenligner det med Slutningen af det ærede Medlems Betænkning angaaende det samme Forhold, vil hans Stilling til denne Sag spille i forskellige Farver. Det maa være mig tilladt nærmere at angive dette. Det ærede Medlem udtalte mundtlig, at han var bestemt imod denne Kommission med en saadan Sammensætning, der ikke gav den fjerneste Garant, og med den Bemyndigelse; derimod siger det ærede Medlem i Betænkningen, at, hvad angaar den antydede Ud nævnelse af en Kommission, „saa kunne vi ganske vist finde det ønskeligt, at disse Forhold — nemlig Forholdene i Kolonien — blive underkastede en upartisk Undersøgelse, og vi skulde for saa vidt ikke vægre os ved en nærmere Overveelse af denne Tanke.“ Men det er dog en meget velvillig Stilling, at man finder det ønskeligt, at en saadan Undersøgelse finder Sted, og at man ikke vil unblade nærmere at overveie den Tanke, der ligger i en saadan Kommission. Det viser en Tilbøielighed for Sagen, hvormod den ærede Odsførers Bemærkninger indeholde en Fordømmelse af den. Det hedder saa videre: „men saa længe positive Forslag desangaaende ikke foreligger, maa vi forbeholde os vor Stilling til Tankens nærmere Udførelse“ — man er altsaa ikke imod Kommissionen selv, men man forbeholder sig kun sin Stilling til dens nærmere Gjennemførelse — „idet vi dog ikke kunne tilbageholde nogen Lov, om der vil kunne findes en Sammensætning af en saadan